

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență
în Economie și Finanțe

Gabriel Palade

12 2016

Curriculumul modular
S.08.O.027 Contabilitatea fiscală

Specialitatea: 41110 Contabilitate

Calificarea: Contabil

Chișinău 2016

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

1. *Revilia Ciornii*, grad didactic superior, magistru în economie, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe.
2. *Savciuc Cristina*, grad didactic I, magistru în economie, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe.

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Economie și Finanțe.

Gabriel Palade

12 2016

Recenzenți:

1. „APA-CANAL CHIȘINĂU” S.A., adresa: str. Albișoara 38, mun. Chișinău, șef secție „CONTABILITATE ȘI FINANȚE” Zapșa Svetlana.
2. ACAP RM, adresa: str. Mitropolit Varlaam 65, mun. Chișinău, director executiv Șelaru Marina.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională	5
III. Competențele profesionale specifice modulului	6
IV. Administrarea modulului	6
V. Unitățile de învățare	7
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	12
VII. Studiu individual ghidat de profesor	13
VIII. Lucrările practice recomandate	15
IX. Sugestii metodologice	16
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	19
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	23
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	24

I. Preliminarii

Curriculumul modular "Contabilitatea fiscală" este destinat pentru pregătirea specialiștilor din domeniul contabilității și are rolul de inițiere în metodologia de calcul și contabilizare a impozitelor, taxelor, contribuțiilor de asigurări sociale, primelor de asistență medicală, în vederea declarării corecte a acestora la instituțiile de resort.

Cursul este axat atât pe tratarea uzanțelor teoretice esențiale din domeniul fiscalității, cât și pe studierea bazată pe o serie de aplicații practice, care au drept scop explicarea modului concret de înregistrare contabilă și declarare a impozitelor și taxelor calculate de entități.

Dezvoltarea capacităților și aptitudinilor practice la elevi în domeniul contabilității fiscale va contribui la ajustarea ofertei de muncă în corespundere cu necesitățile pieței muncii și a standardelor aferente de calitate. Formarea profesională a elevilor va fi asigurată prin cumularea cunoștințelor atât la nivel teoretic cât și practic, precum:

- selectarea metodelor de evidență fiscală;
- calcularea impozitului pe venit aferent activității de întreprinzător a entității;
- perfectarea darilor de seamă fiscale aferente impozitului pe venit din activitate a de întreprinzător a entității;
- implementarea desemnării procentuale din suma impozitului pe venit calculat la entitate;
- ilustrarea metodologiei de înregistrare a impozitului pe venit reținut la sursa de plată la entitate;
- perfectarea darilor de seamă fiscale aferente impozitului pe venit reținut la sursa de plată a entității;
- perfectarea facturilor fiscale, registrelor de evidență a procurărilor și livrărilor la entitate;
- determinarea obligațiilor fiscale aferente TVA a entității în vederea perfectării Declarației privind TVA;
- contarea operațiunilor de procurare și livrarea a entității prin prisma TVA;
- stabilirea bazei impozabile a accizelor la entitate, calcularea și contabilizarea acestora;
- perfectarea Declarației privind accizele;
- respectarea etapelor de contabilizare a taxelor aferente operațiunilor de import ale entității;
- operarea cu formulele contabile aferente calculului și achitării impozitului pe bunurile imobiliare;
- perfectarea dărilor de seamă fiscale aferente impozitelor și taxelor locale calculate de entitate;
- calcularea contribuțiilor de asigurări sociale stat la entitate în funcție de categoria de plătitori și asigurați;
- contabilizarea contribuțiilor de asigurări sociale stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și perfectarea declarațiilor aferente.

Activitatea didactică a profesorilor care predau disciplina dată trebuie să îmbine aspectele teoretice și metodologice cu cele practico-aplicative, să accentueze caracterul interdisciplinar al predării-învățării și să se realizeze printr-o continuă diversificare a strategiilor și metodelor de învățământ.

Pentru studierea acestui modul este necesară studierea prealabilă a următoarelor unități de curs:

U.01.O.005 Bazele antreprenorialului;

F.04.O.012 Bazele contabilității;

F.07.O.017 Fiscalitate;

S.04.O.029 Practica de specialitate I;

S.06.O.030 Practica de specialitate II;

S.06.O.019 Contabilitatea financiară I;

S.07.O.020 Contabilitatea financiară II.

II. Motivația, utilitatea modului pentru dezvoltarea profesională

Într-o economie de piață, interesele statului în domeniul economic, social, cultural sunt realizate prin intermediul pârgurilor economico-financiare dintre care cea mai importantă este sistemul de impozite și taxe aplicate persoanelor juridice și fizice. Obligațiile fiscale ale entităților sunt de o diversitate mare, în condițiile actuale ale economiei, materializându-se într-o varietate de impozite directe și indirecte. În situația în care Republica Moldova este o țară care aderă la Uniunea Europeană, legislația națională, în general, și legislația contabilă și fiscală în mod particular, nu pot fi concepute decât evoluând în contextul european. Evoluțiile rapide în domeniul contabilității determină modificări și completări ale legislației fiscale pentru a răspunde necesităților statului și ale plătitorilor de impozite și taxe. În același timp, contabilitatea rămâne principalul furnizor de informații pentru scopuri fiscale, astfel că are loc un proces permanent de relaționare între cele două domenii.

Pornind de la aceste realități, cursul își propune ca pe baza cercetării în detaliu a vastei documentații disponibile și a constatărilor faptice să pună în evidență convergențele și divergențele care există între contabilitate și fiscalitate.

Studiind acest modul veți fi competenți de a:

- organiza evidența sintetică și analitică a impozitelor și taxelor a entității;
- calcula, contabiliza și declara impozitul pe venit;
- perfectă documente și registre contabile aferente;
- calcula, trece în cont și declara TVA;
- determina obligațiile fiscale aferente accizelor ale entității;
- selecta și identifica taxele locale prin prisma genului de activitate exercitat de entitate;
- contabiliza și declara taxele locale;

- conta operațiunile de calcul și reținere a contribuțiilor de asigurări sociale stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

III. Competențele profesionale specifice modulului

- Operarea cu mecanismul de calcul, contabilizare și declarare a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător a entității;
- Contarea impozitului pe venit reținut la sursa de plată în vederea declarării corecte a acestora la Inspectoratul Fiscal;
- Contabilizarea TVA în vederea perfectării registrelor de evidență a procurărilor și livrărilor și a Declarației privind TVA la entitate;
- Contabilizarea accizelor în vederea perfectării și prezentării Declarației privind accizele a entității;
- Ilustrarea algoritmului de contabilizare a altor impozite și taxe prin prisma declarării acestora organelor de resort;
- Declararea contribuțiilor de asigurări sociale stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală ale entității.

IV. Administrarea modulului

Modul de administrare a modulului va fi redat în formă de tabel.

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
VIII	120	30	30	60	examen	4

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Contabilitatea impozitului pe venit aferent activității de întreprinzător		
UC1. Operarea cu mecanismul de calcul, contabilizare și declarare a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător a entității.	<p>1.1 Metodele de evidență în contabilitatea fiscală.</p> <p>1.2 Caracteristica și clasificarea diferențelor permanente și temporare.</p> <p>1.3 Metodologia de calcul a venitului impozabil în funcție de subiectul impunerii.</p> <p>1.4. Contabilitatea impozitului pe venit.</p> <p>1.5. Modul de perfectare și prezentare a declarațiilor aferente activității de întreprinzător.</p>	<p>A1 Disecarea metodelor de evidență fiscală.</p> <p>A2 Distingerea surselor de venit impozabile și neimpozabile ale entității.</p> <p>A3 Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător.</p> <p>A4 Calcularea uzurii mijloacelor fixe din punct de vedere fiscal.</p> <p>A5 Calcularea impozitului pe venit aferent activității de întreprinzător a entității.</p> <p>A6 Contabilizarea impozitului pe venit.</p> <p>A7 Perfectarea darilor de seamă fiscale aferente impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător a entității.</p>
2. Contabilitatea impozitului pe venit reținut la sursa de plată		
UC2. Contarea impozitului pe venit reținut la sursa de plată în vederea declarării corecte a acestora la Inspectoratul	2.1. Contabilitatea impozitului pe venit reținut din salariu.	A1 Contabilizarea impozitului pe venit reținut din salariu la entitate.

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
Fiscal.	<p>2.2. Contabilitatea impozitului pe venit reținut din alte plăți efectuate în folosul persoanei fizice.</p> <p>2.3 Modul de perfectare și prezentare a dărilor de seamă fiscale privind veniturile achitate și impozitul pe venit reținut la sursa de plată.</p>	<p>A2 Implementarea desemnării procentuale din suma impozitului pe venit calculat la entitate.</p> <p>A3 Înregistrarea contabilă a impozitului pe venit reținut din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice.</p> <p>A4 Ilustrarea metodologiei de înregistrare a operațiilor de procurare a bunurilor de la persoanele fizice la entitate.</p> <p>A5 Contabilizarea din alte plăți efectuate în folosul persoanei fizice în cadrul entității.</p> <p>A6 Perfectarea dărilor de seamă fiscale aferente impozitului pe venit reținut la sursa de plată a entității.</p>
3. Contabilitatea taxei pe valoarea adăugată		
UC3. Contabilizarea TVA în vederea perfectării registrelor de evidență a procurărilor și livrărilor și a Declarației privind TVA la entitate.	<p>3.1 Contabilitatea TVA aferentă procurărilor și livrărilor prin prisma determinării obligațiilor fiscale aferente.</p> <p>3.2 Contabilitatea TVA la procurarea de bunuri și servicii când un participant nu este plătitor de TVA.</p> <p>3.3 Contabilitatea TVA aferentă valorilor materiale lipsă și/sau utilizate în scopuri distractive.</p>	<p>A1 Perfectarea facturilor fiscale, registrelor de evidență a procurărilor și livrărilor la entitate.</p> <p>A2 Determinarea obligațiilor fiscale aferente TVA a entității.</p> <p>A3 Contarea a operațiunilor de procurare și</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	3.4 Contabilitatea TVA de la avansurile primite. 3.5 Modul de perfectare a Declarației privind TVA.	livrarea a entității prin prisma TVA. A4 Contabilizarea TVA aferentă valorilor materiale lipsă și/sau utilizate în scopuri distractive la entitate. A5 Ilustrarea algoritmului de înregistrare a TVA în operațiunile de livrare cu plata anticipată la entitate. A6 Perfectarea Declarației privind TVA a entității.
4. Contabilitatea accizelor		
UC4. Contabilizarea accizelor în vederea perfectării și prezentării Declarației privind accizele a entității.	4.1 Metodologia de determinare a obligațiilor fiscale aferente accizelor. 4.2 Contabilitatea operațiilor privind accizele. 4.3 Modul de perfectare a Declarației privind accizele.	A1 Determinarea obligațiilor fiscale aferente accizelor ale entității. A2 Perfectarea Registrului de evidență a mărfurilor accizate expediate (transportate) al entității. A3 Înregistrarea contabilă a operațiunilor de livrare a mărfurilor supuse accizelor. A4 Contabilizarea accizelor la mărfurile folosite la producerea altor mărfuri supuse

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		accizelor la entitate. A5 Perfectarea Declarației privind accizele a entității.
5. Contabilitatea altor impozite și taxe		
UC5. Ilustrarea algoritmului de contabilizare a altor impozite și taxe prin prisma declarării acestora organelor de resort.	<p>5.1 Corespondența conturilor privind calcularea taxei vamale și a taxei pentru executarea procedurilor vamale.</p> <p>5.2 Contabilitatea impozitului pe bunurile imobiliare.</p> <p>5.3. Contabilitatea impozitului funciar.</p> <p>5.4 Contabilitatea taxelor locale.</p> <p>5.5 Contabilitatea altor taxe.</p>	<p>A1 Disecarea etapelor de contabilizare a taxelor aferente operațiunilor de import ale entității.</p> <p>A2 Operarea cu formulele contabile aferente calculului și achitării impozitului pe bunurile imobiliare.</p> <p>A3 Contabilizarea impozitului funciar al entității.</p> <p>A4 Selectarea taxelor locale prin prisma genului de activitate exercitat de entitate.</p> <p>A5 Contabilizarea taxelor locale.</p> <p>A6 Perfectarea dărilor de seamă fiscale aferente impozitelor și taxelor locale calculate de entitate.</p>
6. Contabilitatea contribuțiilor de asigurări sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală		

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
UC6 Declararea contribuțiilor de asigurări sociale stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală ale entității.	<p>6.1 Contabilitatea contribuțiilor de asigurări sociale stat</p> <p>6.2 Contabilitatea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală</p>	<p>A1 Calculul contribuțiilor de asigurări sociale stat la entitate în funcție de categoria de plătitori și asigurați.</p> <p>A2 Contabilizarea contribuțiilor de asigurări sociale stat.</p> <p>A3 Înregistrarea contabilă a operațiunilor de calcul și reținere a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.</p> <p>A4 Perfectarea declarațiilor aferente contribuțiilor de asigurări sociale stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală ale entității.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Contabilitatea impozitului pe venit aferent activității de întreprinzător	36	8	10	18
2.	Contabilitatea impozitului pe venit reținut la sursa de plată	20	6	4	10
3.	Contabilitatea taxei pe valoarea adăugată	24	6	6	12
4.	Contabilitatea accizelor	12	2	4	6
5.	Contabilitatea altor impozite și taxe	20	6	4	10
6.	Contabilitatea contribuțiilor de asigurări sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală	8	2	2	4
	Total	120	30	30	60

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Contabilitatea impozitului pe venit aferent activității de întreprinzător			
<p>Titlul II al Codului Fiscal.</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 596 din 13.08.2012 privind Declarația cu privire la impozitul pe venit.</p> <p>Ordinul Ministerului Finanțelor Nr. 110 din 28.07.2015 cu privire la aprobarea Formularului-tip forma IVAO15 "Darea de seamă privind impozitul pe venitul din activitatea operațională".</p> <p>Anexa nr.2 la Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 1804 din 30.12.2014 cu privire la modul de completare a dării de seamă fiscale unificate (declarație) (Forma UNIF14)</p> <p>Ordinul Nr. 180 din 12.10.2015 cu privire la modul de achitare și evidență a plăților la bugetul public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor în anul 2016.</p>	<p>Portofoliu</p> <p>Declarația cu privire la impozitul pe venit (forma VEN12).</p> <p>Darea de seamă privind impozitul pe venitul din activitatea operațională (forma IVAO15).</p> <p>Declarație (dare de seama fiscala unificata) (forma UNIF14).</p> <p>Ordine de plată.</p>	<p>Corectitudinea perfectării declarațiilor.</p> <p>Corectitudinea calculelor.</p>	Săptămâna 2
2. Contabilitatea impozitului pe venit reținut la sursa de plată			
<p>Titlul II al Codului Fiscal.</p> <p>Aplicații practice la contabilitatea fiscală.</p> <p>Hotărârea Guvernului Nr. 697 din 22.08.2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la reținerea impozitului pe venit din</p>	<p>Portofoliu</p> <p>Jurnalul de înregistrare a operațiilor economice.</p> <p>Act de achiziție a mărfurilor.</p> <p>Act de achiziție a serviciilor de locațiune și a cheltuielilor aferente</p> <p>Ordine de plată</p> <p>Darea de seamă privind suma venitului achitat și impozitul pe venit reținut din acesta (Forma IRV14)</p> <p>Nota de informare</p>	<p>Corectitudinea perfectării a documentelor și declarațiilor.</p> <p>Corectitudinea înregistrării formulelor contabile.</p>	Săptămâna 4

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
salariu și din alte plăți efectuate de către patron în folosul angajatului, precum și din plățile achitate în folosul persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător pentru serviciile prestate și/sau efectuarea de lucrări	privind salariul și alte plăți efectuate de către patron în folosul angajaților, precum și plățile achitate rezidenților din alte surse de venit decât salariul și impozitul pe venit reținut din aceste plăți (Forma IALS14).		
3. Contabilitatea taxei pe valoarea adăugată			
<p>Aplicații practice la contabilitatea fiscală.</p> <p>Ordinul Nr. 115 din 06.09.2010 cu privire la aprobarea și completarea formularului tipizat de document primar cu regim special "Factură fiscală"</p> <p>Titlul III Codul Fiscal.</p> <p>Anexa nr.2 la Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.1164 din 25.10.2012. MODUL de completare a Declarației privind TVA .</p>	<p>Portofoliu</p> <p>Jurnalul de înregistrare a operațiilor economice.</p> <p>Facturi fiscale.</p> <p>Registrul de evidență a livrărilor.</p> <p>Registrul de evidență a procurărilor.</p> <p>Declarația privind TVA.</p>	Corectitudinea perfectării a documentelor, registrelor și declarațiilor. Corectitudinea înregistrării formulelor contabile.	Săptămâna 6
4. Contabilitatea accizelor			
<p>Titlul IV Codul Fiscal.</p> <p>Aplicații practice la contabilitatea fiscală.</p> <p>Hotărârea Guvernului Nr. 843 din 18.12.2009 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de solicitare a certificatului de acciz, de completare a declarației privind accizele și modul de evidență a mărfurilor supuse accizelor</p>	<p>Portofoliu</p> <p>Jurnalul de înregistrare a operațiilor economice.</p> <p>Registrul de evidență a mărfurilor accizate expediate (transportate).</p> <p>Declarația privind accizele (Forma ACZ09).</p>	Corectitudinea perfectării registrelor și declarațiilor. Corectitudinea înregistrării formulelor contabile.	Săptămâna 7

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
expediate (transportate) din încăperea de acciz.			
5. Contabilitatea altor impozite și taxe			
Codul Vamal Titlul VI1 al Codului Fiscal al R.M.	Studiu de caz Correspondența conturilor privind calcularea taxei vamale și a taxei pentru executarea procedurilor vamale	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 8
Titlul VII al Codului Fiscal al R.M.	Portofoliu Jurnalul de înregistrare a operațiilor economice. Darea de seamă pe taxele locale (forma TL13)	Corectitudinea perfectării declarațiilor. Corectitudinea înregistrării formulelor contabile.	Săptămâna 9
6. Contabilitatea contribuțiilor de asigurări sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală			
Legea bugetului asigurărilor sociale de stat Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală Anexa nr. 1 la Ordinul CNAS nr. 13-A din 26.01.2016	Portofoliu Declarația BASS. (Formularul MED08) Raport privind calcularea primelor de asigurare obligatorie de asistenta medicala	Corectitudinea perfectării declarațiilor. Corectitudinea înregistrării formulelor contabile.	Săptămâna 10

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	Ore
1.	Contabilitatea impozitului pe venit aferent activității de întreprinzător	Perfectarea darilor de seamă fiscale aferente impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător a unei entități de reper.	6
2.	Contabilitatea impozitului	Perfectarea darilor de seamă fiscale aferente	4

	pe venit reținut la sursa de plată	impozitului pe venit reținut la sursa de plată a unei entități de reper.	
3	Contabilitatea taxei pe valoarea adăugată	Perfectarea facturilor fiscale, Registrului de evidență a procurărilor, Registrului de evidență a livrărilor, Declarației privind TVA a unei entități de reper.	4
4	Contabilitatea accizelor	Perfectarea Declarației privind accizele a unei entități de reper.	2
5	Contabilitatea altor impozite și taxe	Perfectarea dărilor de seamă fiscale aferente taxelor locale a unei entități de reper.	4
6.	Contabilitatea contribuțiilor de asigurări sociale stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală	Perfectarea declarației BASS și a Raportului privind calcularea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.	2

IX. Sugestii metodologice

Curriculumul la modulul "Contabilitatea fiscală" are drept scop formarea și dezvoltarea competențelor profesionale la elevii din învățământul profesional tehnic postsecundar. Elementul de bază al Curriculumului sînt competențele ce trebuie formate și dezvoltate în procesul de formare profesională. Acestea vor fi formate prin organizarea eficientă a procesului de instruire. Pentru aceasta sunt necesare respectarea unor principii de formare a competențelor ca un sistem nou de raportare, bine conturat și modern, care ce poate reprezenta un sistem de reflecție pentru didactica disciplinelor de specialitate și didactica formării competențelor:

a) *Principiul flexibilității și receptivității față de cerințele pieței muncii* - presupune o stabilitate relativă a prevederilor curriculare dar și o deschidere față de noutățile și inovațiile ce se produc pe segmentele specifice ale pieței muncii din domeniul economiei și finanțelor.

b) *Principiul psihogenetic al stimulării și accelerării dezvoltării stadiale a inteligenței elevilor*. Este un principiu de maximă generalitate, deoarece întregul proces educațional se realizează în acord cu o schemă generală de evoluție a inteligenței și a posibilității accelerării dezvoltării stadiale a acesteia. Evoluția inteligenței este stimulată de procese educaționale care „grăbesc” dezvoltarea acesteia, ca rezultat al unor procese educaționale activizante, cu un pronunțat caracter formativ.

c) *Principiul învățării prin acțiune*. Acest principiu analizează relațiile dintre elementele procesului educațional: raportul dintre calitate și timp, motivația, învățarea reflexivă și altele, postulând în mod constructiv ideea că învățarea prin acțiune reprezintă o sursă semnificativă de creștere a eficienței procesului de instruire. Într-o formă simplă și pragmatică, acest principiu s-ar traduce în câmpul practicii educaționale prin predominarea dimensiunii acționale în formarea competențelor profesionale

Pentru a înțelege mai ușor modulul este necesară identificarea unor obiective secundare care constau în:

- identificarea metodelor de instruire în domeniul contabilității;
- stabilirea mai multor metode alternative de cercetare din care să fie selectată metoda cea mai potrivită pentru a rezolva problematica particulară de cercetare;
- precizarea informației existente în domeniul cercetării contabile în mod comparativ și dezvoltarea gândirii creative fiscale;
- precizarea constrângerilor întâlnite în domeniul cercetării contabile.

Pentru facilitarea procesului de asimilare de către elevi a cunoștințelor, se recomandă consemnarea condițiilor de desfășurare a procesului didactic:

1. Organizarea activităților. Pentru buna organizare a procesului didactic ambii participanți necesită de a-și organiza activitățile. Organizarea eficientă a lecției influențează în mare măsură nivelul de formare a competențelor. Astfel, în procesul de organizare a activităților se vor asigura:

- condiții optime pentru buna colaborare dintre elev și profesor;
- un set de procese care duc la îmbunătățirea relațiilor dintre părți;
- un nivel de implicare a părților acționând în baza unor reguli și acțiuni prestabilite.

2. Selectarea adecvată a metodelor de instruire. Metodele moderne au tendința de a se apropia cât mai mult de metodele cercetării științifice, antrenând elevii în activități de investigare și cercetare directă a fenomenelor. Utilizarea metodelor interactive în activitatea didactică are ca rezultat creșterea motivației pentru învățare și a încrederii în sine, contribuie la formarea atitudinii pozitive față de obiectele de studiu în școală și asigură condițiile formării capacității copiilor de a interacționa și de a comunica, pregătindu-i mai bine pentru activitatea socială. Se recomandă utilizarea metodelor de instruire precum:

Metoda studiul de caz reprezintă o metodă de confruntare directă a participanților cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice. Rolul profesorului, în cazul apelului la metoda studiului de caz, se reduce doar la cel de incitator și de provocator al demersurilor de rezolvare a cazului. Regulile desfășurării metodei au în vedere în special „cazul” ales. Astfel, pentru ca o situație să poată fi considerată și analizată precum un „caz” reprezentativ pentru un domeniu, ea trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie autentică și semnificativă în raport cu obiectivele prefigurate, condensând esențialul; să aibă valoare instructivă în raport cu competențele profesionale, științifice și etice;
- să aibe un caracter incitant, motivând participanții la soluționarea lui, corespunzând pregătirii și intereselor acestora;

- să solicite participarea activă a tuturor elevilor în obținerea de soluții, asumându-și responsabilitatea rezolvării cazului;
- să aibă valoare instructivă în raport cu competențele profesionale, științifice și etice;
- să aibe un caracter incitant, motivând participanții la soluționarea lui, corespunzând pregătirii și intereselor acestora;
- să solicite participarea activă a tuturor elevilor/studentilor în obținerea de soluții, asumându-și responsabilitatea rezolvării cazului;

Simularea Metoda presupune implicarea cât mai directă a participanților în situații și circumstanțe simulate ce poate lua forme foarte variate, începând cu jocurile de simulare, învățarea prin dramatizare, învățarea pe simulatoare, până se ajunge la asumarea și exersarea unor roluri reale, nesimulate.

Simularea face parte din categoria metodelor bazate pe acțiune practică. Ea constă în reproducerea / simularea în diferite moduri a unor situații, fenomene reale sau științifice. Practic este vorba de execuția unui model. Această metodă are avantajul de a-i pune pe elevi în situația de a participa la propria instruire. Utilizând simularea ca metodă didactică, se urmărește realizarea unei ambianțe cât mai asemănătoare cu cea reală, atât ca proces de executare cât și ca finalitate. Ușurează studierea și explicarea acțiunilor complexe, facilitează observarea părților și funcționarea lor, execuția operațiilor, formarea unor abilități tehnice specifice. Literatura de specialitate clasifică simulărilor efectuate cu produse software și executate pe calculator, astfel:

- ° Simulare veritabilă care constă în execuția modelului. Elevul manipulează după propria voință variabilele pentru a studia în ce fel acestea afectează proprietățile obiectului/ fenomenului/ conceptului studiat.
- ° Pseudosimularea – simularea în care elevul răspunde unei solicitări făcute de calculator și după ce se execută calculele ce țin de model și natura simulării, va lua cunoștință de rezultat

Prin asocierea modelului cu softul educațional și prezentarea acestuia sub forma unui film didactic reușita procesului instructiv educativ este garantată. Lecția simulată pe calculator vine în sprijinul profesorului, dar și al elevilor eliminând astfel unele bariere în ceea ce privește comunicarea și înțelegerea mesajului scris sau vorbit.

Algoritmizarea este o metodă care se bazează pe folosirea algoritmilor în actul predării cu scopul de a familiariza ii cu o serie de scheme procedurale (modele de acțiune), logice sau de calcul, care îi vor ajuta să rezolve o serie largă de sarcini de instruire. Metoda constă în formarea unor deprinderi de gândire și acțiune, de rezolvare de probleme sau luare de decizii generale și stabile, care vor permite elevilor rezolvarea unor sarcini din ce în ce mai complexe.

Algoritmii reprezintă un număr de indicații care prescriu succesiunea de operații care trebuie parcurse pentru obținerea unui rezultat. Ei pot fi grupați în mai multe categorii:

- de rezolvare – care reprezintă reguli de rezolvare a unor exerciții sau probleme;
- de sistematizare a materiei – care reprezintă reguli de ordonare logică a materiei și care permit analiza și sinteza cunoștințelor;
- de consolidare a cunoștințelor – care permit perfecționarea unor deprinderi intelectuale sau de calcul;
- de identificare – care permit sesizarea unei clase de probleme și realizarea unei clasificări sau sinteze;
- de creație – care reprezintă tehnici de gândire divergentă productivă.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea competențelor profesionale urmărește să cunoască în ce măsură elevii au realizat obiectivele propuse în cadrul procesului didactic. Fiind un proces multidimensional, se pot identifica, în funcție de criteriile alese, mai multe strategii/tipuri de evaluare în cadrul orelor de contabilitate fiscală:

1. Din punct de vedere al situațiilor de evaluare:

- ♦ *evaluare realizată în circumstanțe obișnuite*, bazată pe observarea activității elevilor;
- ♦ *evaluare specifică*, realizată în condiții special create ce presupune elaborarea și aplicarea unor probe, partenerii angajați în proces fiind conștienți de importanța demersurilor de verificare și apreciere întreprinse.

2. După modul în care se integrează în desfășurarea procesului didactic, se vor identifica trei strategii:

- ♦ *evaluare inițială*, realizată la începutul demersurilor instructiv-educative, pentru a stabili nivelul la care se situează elevii;
- ♦ *evaluare formativă*, care însoțește întregul parcurs didactic, organizând verificări sistematice în rândul tuturor elevilor din toată materia;
- ♦ *evaluarea sumativă*, care se realizează de obicei, la sfârșitul unei perioade mai lungi de instruire.

Evaluarea centrată pe produs la curriculumul modular "Contabilitatea fiscală" reprezintă un exemplu de integrare creativă a perfectării documentelor, registrelor contabile, dărilor de seamă fiscale și comunicaționale în procesul de predare învățare-evaluare. Aceste produse pot fi apreciate prin instrumente de evaluare diverse, dintre care: portofoliul, teste de verificare, grile de evaluare criterială și ghidurile de notare. Avantajele utilizării acestor instrumente sunt

numeroase și fac diferența față de instrumentele de evaluare tradițională: ilustrarea clară a așteptărilor ameliorează performanța; elevii devin judecători mai buni ai calității proprii munci; elevii primesc un feedback mai informativ; elevii sunt avertizați în legătură cu criteriile pe care le vor folosi pentru furnizarea de feedback, la interevaluare și devin mai responsabili în ceea ce privește calitatea produsului final.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Unitatea de învățare	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Contabilitatea impozitului pe venit aferent activității de întreprinzător	Exercițiu rezolvat Studiu de caz Declarații perfectate	<ul style="list-style-type: none"> - Corectitudinea calculării venitului impozabil și a impozitului pe venit. - Corectitudinea identificării deducerilor aferente activității de întreprinzător. - Modul de contabilizare a impozitului pe venit și interpretarea analitică a rezultatelor. - Originalitatea formulării și realizării a studiului. - Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). - Corectitudinea calculelor efectuate. - Corectitudinea întocmirii Jurnalului de înregistrare a operațiilor economice aferente calculului și achitării impozitului pe venit. - Corespunderea soluțiilor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. - Rezolvarea corectă a problemei privind impozitul pe venit aferent activității de întreprinzător. - Corectitudinea calculelor. - Ținuta lingvistică. - Completitudinea perfectării declarațiilor VEN12, IVAO15, UNIF14. - Respectarea termenilor de prezentare.
2.	Contabilitatea impozitului pe venit reținut la sursa de plată	Exercițiu rezolvat	<ul style="list-style-type: none"> - Corectitudinea calculării impozitului pe venit reținut la sursa de plată în diverse situații. - Modul de contabilizare a

		<p>Studiu de caz</p> <p>Declarații perfectate</p>	<p>impozitului pe venit reținut la sursa de plată.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Originalitatea formulării și realizării a studiului. - Corectitudinea calculelor efectuate. - Corectitudinea întocmirii Jurnalului de înregistrare a operațiilor economice aferente calculului și achitării impozitului pe venit reținut la sursa de plată. - Perfectarea corectă a Actelor de achiziție, ordinelor de plată... - Rezolvarea corectă a problemei privind impozitul pe venit reținut la sursa de plată. - Corectitudinea calculelor. - Ținuta lingvistică. - Completitudinea perfectării declarațiilor IRV 14, IALS14. - Respectarea termenilor de prezentare.
3	Contabilitatea taxei pe valoarea adăugată	<p>Exercițiu rezolvat</p> <p>Studiu de caz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Corectitudinea calculării obligației fiscale privind TVA. - Corectitudinea contării a operațiunilor de procurare și livrarea a entității prin prisma TVA. - Corectitudinea contabilizării TVA la procurarea de bunuri și servicii când un participant nu este plătitor de TVA. - Corectitudinea contabilizării TVA aferentă valorilor materiale lipsă și/sau utilizate în scopuri distractive. - Corectitudinea înregistrării TVA în operațiile de primire a avansurilor. - Originalitatea formulării și realizării a studiului. - Corectitudinea calculelor efectuate. - Corectitudinea întocmirii Jurnalului de înregistrare a operațiilor economice aferente TVA. - Perfectarea corectă a facturilor fiscale, registrelor de evidență a procurărilor și livrărilor. - Corectitudinea interpretării formulelor contabile prin prisma documentelor primare. - Capacitatea de a analiza și de a sintetiza conținutul Registrului de

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Vor fi indicate doar resursele didactice ce sunt puse la dispoziția elevilor de către instituția de învățământ, ce pot fi procurate sau accesate de către elevi.

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	Planul general de conturi contabile	http://ex.justice.md/UserFiles/File/2015/mo59-66md/PLAN_1534.doc
2.	Legea Contabilității nr.113 din 27.04. 2007 din Republica Moldova	http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=351443&lang=1
3.	Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163-XIII din 24.04.1997. Republicat: MO, ediție specială din 08.02. 2007	http://www.fisc.md/CodulfiscalalRM.aspx
4.	Legea bugetului de stat pe anul 2016 nr. 154 din 01.07.2016. In: MO nr.230-231/486 din 26.07.2016 (actualizat la perioada de raportare respectivă)	http://mf.gov.md/files/files/Legea%20bugetului%20de%20stat%20pe%20anul%202016%20nr_154%20din%2001%20iulie%202016%20%28ro%29.pdf
5.	Hotărârea Guvernului nr. 596 din 13.08.2012 privind Declarația cu privire la impozitul pe venit. Publicat : 17.08.2012 în Monitorul Oficial Nr. 170-174	http://lex.justice.md/md/344427/
6.	Ordinul Ministerului Finanțelor Nr. 110 din 28.07.2015 cu privire la aprobarea Formularului-tip forma IVAO15 "Darea de seamă privind impozitul pe venitul din activitatea operațională". Publicat : 11.08.2015 în Monitorul Oficial Nr. 211-212	http://lex.justice.md/md/360228/
7.	Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 1804 din 30.12.2014 cu privire la modul de completare a dării de seamă fiscale unificate (declarație) (Forma UNIF14) Publicat : 23.01.2015 în Monitorul Oficial Nr. 11-21	http://lex.justice.md/md/356428/
8.	Ordinul Nr. 180 din 12.10.2015 cu privire la modul de achitare și evidență a plăților la bugetul public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor în anul 2016. Publicat : 04.12.2015 în Monitorul Oficial Nr. 324-329 (actualizat la perioada de raportare respectivă)	http://lex.justice.md/md/361999/
9.	Hotărârea Guvernului Nr. 697 din 22.08.2014	http://lex.justice.md/md/354531/

	<p>pentru aprobarea Regulamentului cu privire la reținerea impozitului pe venit din salariu și din alte plăți efectuate de către patron în folosul angajatului, precum și din plățile achitate în folosul persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător pentru serviciile prestate și/sau efectuarea de lucrări</p> <p>Publicat : 29.08.2014 în Monitorul Oficial Nr. 256-260</p>	
10.	<p>Ordinul Nr. 115 din 06.09.2010 cu privire la aprobarea și completarea formularului tipizat de document primar cu regim special "Factură fiscală"</p> <p>Publicat : 05.10.2010 în Monitorul Oficial Nr. 194-196</p>	http://lex.justice.md/md/336208/
11.	<p>Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.1164 din 25.10.2012. MODUL de completare a Declarației privind TVA .</p> <p>Publicat : 09.11.2012 în Monitorul Oficial Nr. 234-236</p>	http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=345341
12.	<p>Hotărârea Guvernului Nr. 843 din 18.12.2009 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de solicitare a certificatului de acciz, de completare a declarației privind accizele și modul de evidență a mărfurilor supuse accizelor expediate (transportate) din încăperea de acciz.</p> <p>Publicat : 29.12.2009 în Monitorul Oficial Nr. 193-196</p>	http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=333243
13.	<p>CODUL VAMAL al Republicii Moldova COD Nr. 1149 din 20.07.2000</p> <p>Publicat : 01.01.2007 în Monitorul Oficial Nr. ed.special.</p>	http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=319745
14	<p>Legea Nr. 157 din 01.07.2016 fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2016</p> <p>Publicat : 19.07.2016 în Monitorul Oficial Nr. 215-216 art Nr : 477</p>	http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=365881&lang=1